

POSTANOWIENIE

Dnia 31 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **H. R.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 31 marca 2021 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 3 lipca 2013 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 23 stycznia 2013 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić wniosek;

2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. K., Kancelaria Adwokacka w W., kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia dla obrońcy z urzędu za sporządzenie i wniesienie wniosku o wznowienie postępowania;

3. zwolnić H. R. od kosztów sądowych postępowania wznowieniowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 23 stycznia 2013 r., sygn. akt II K (...), uznano H. R. za winnego przestępstwa zakwalifikowanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. Po rozpoznaniu apelacji obrońcy od tego wyroku, Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 3

lipca 2013 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Obrońca z urzędu skazanego H.R., na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. i art. 542 § 1 k.p.k., złożył wniosek o wznowienie postępowania zakończonych wskazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w S. W konsekwencji obrońca wniósł o uchylenie przywołanych wcześniej wyroków: Sądu Apelacyjnego w (...) i Sądu Okręgowego w S. oraz uniewinnienie skazanego od zarzucanych mu czynów, a nadto o zasądzenie mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu według norm przepisanych. Nadto, obrońca wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów, które skazany załączył do pisma z dnia 14 października 2020 r. wraz z treścią przedmiotowego pisma (z wyłączeniem pkt 2 pisma), a mianowicie:

- pisma Urzędu Gminy S. z dnia 22 stycznia 2020 r., sygn. GD(...);
- broszury Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa odnośnie do podmiotów, którym przysługują dopłaty;
- zaświadczenia o nadanym numerze identyfikacyjnym z dnia 8 września 2008 r.;
- potwierdzenia przyjęcia przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dokumentów w dniu 17 maja 2010 r.;
- wypisu z nieoznaczonego dokumentu zawierającego definicję „posiadacza gospodarstwa rolnego”;
- pisma Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w S. z dnia 15 października 2018 r., nr (...);
- wypisu z nieoznaczonego dokumentu zawierającego informacje odnośnie do oświadczenia o powierzchni działek ewidencyjnych;
- pisma Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Pomorski Oddział Regionalny z dnia 31 lipca 2017 r., nr (...);
- pisma Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Departament Płatności Bezpośrednich z dnia 23 czerwca 2017 r., nr (...);
- pisma skazanego z dnia 20 czerwca 2017 r. adresowanego do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;

- dokumentacji fotograficznej.

W odpowiedzi na ten wniosek prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania nie zasługuje na uwzględnienie.

Obrońca podstaw do wznowienia postępowania upatruje w treści art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Przypomnieć w tej sytuacji więc trzeba, że przepis ten przewiduje, iż postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznawia się, jeżeli dopiero po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze.

Zauważyć też trzeba, że wniosek o wznowienie postępowania, będący przecież nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, dotyczy prawomocnego już wyroku. Wyrok taki objęty jest domniemaniem prawidłowości przyjętych w nim ustaleń faktycznych. Wniosek o wznowienie postępowania oparty na wskazanej podstawie może zaś okazać się skuteczny jedynie w sytuacji, gdy wykazane w nim zostanie, że po wydaniu prawomocnego wyroku ujawnią się nowe fakty lub dowody, które wskazują na to, iż określoną osobę skazano, choć nie dopuściła się ona w ogóle czynu albo jej czyn nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze.

Nie może budzić wątpliwości, że nie jest w tej mierze wystarczające dla zakładanego przez autora wniosku rezultatu w postaci wznowienia postępowania zgłoszenie w takiej nadzwyczajnej skardze jakichkolwiek wątpliwości co do trafności zapadłego rozstrzygnięcia. Tylko bowiem wtedy, gdy owe nowe fakty lub dowody w sposób realny wskazują, że zachodzi wysokie, a nie jakiekolwiek prawdopodobieństwo, iż po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od orzeczenia poprzednio wydanego, ten nadzwyczajny środek zaskarżenia może zostać uwzględniony. Innymi słowy, dla pozytywnego rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o wznowienie niezbędne staje się wykazanie spełnienia kumulatywnie dwóch przesłanek - proponowany dowód musi mieć cechy dowodu nowego, tj. nieznanego wcześniej ani stronie, ani sądowi orzekającemu w sprawie, a jego treść ma wskazywać, że wysoce prawdopodobnym jest, iż po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od poprzedniego.

W sprawie niniejszej wskazane powyżej warunki nie zostały jednak spełnione. Odwołanie się w uzasadnieniu wniosku do pisma skazanego z dnia 14 października 2020 r.

i załączników do niego – gdyż do tego w istocie sprowadza się wniosek obrońcy o wznowienie postępowania - nie mogło okazać się skuteczne. W ocenie obrońcy materiały te wskazują, że skazany użytkował nieruchomości, co do których składał wnioski o dopłaty, co potwierdzać również mają zawarte w aktach wyroki skazujące jego dotyczące oraz wyroki sądów cywilnych. Gdy chodzi zatem o owe wyroki, to nie stanowią one żadnego *novum*, skoro zamieszczone są w aktach, a orzekające w sprawie Sądy miały je na uwadze. Gdy chodzi zaś o załączniki do pisma skazanego, jak i o samo pismo, to i one w żadnym razie nie wskazują na nietrafność prawomocnego rozstrzygnięcia. Muszą one być ocenione przez pryzmat całokształtu materiału dowodowego. Przypomnieć zatem trzeba, że już Sąd *meriti* odnotował w uzasadnieniu swego wyroku, że H. R. powoływał się w swoich wyjaśnieniach na okoliczność, że był uprawniony do otrzymywania dopłat rolnych z racji faktycznego użytkowania przedmiotowych gruntów, co również teraz eksponuje on w swoim piśmie z dnia 14 października 2020 r. Rzecz jednak w tym, że ta wersja została przez Sąd *meriti* odrzucona, na co wskazuje obszerne uzasadnienie. Sąd Okręgowy wywiódł m.in., że oskarżony uzurpował sobie prawo do użytkowania działek rolnych poprzez wypasanie swoich koni na deklarowanych działkach czy też wykaszanie łąk, oranie, talerzowanie, bądź bronowanie ziemi, które to zachowanie w ocenie Sądu zmierzało jednoznacznie do wytworzenia takiej sytuacji, aby wykazać faktyczne użytkowanie działek rolnych po to, aby ubiegać się o dopłaty. Jak wywiódł dalej Sąd, to właśnie na dowód takiego użytkowania zadeklarowanych przez siebie do dopłat działek oskarżony powołał wyroki sądowe, na mocy których został uznany za winnego popełnienia określonych wykroczeń. Tę linię obrony Sąd jednak całkowicie odrzucił. W istocie do tego samego sprowadza się obecnie powoływanie się na treść pisma z dnia 14 października 2020 r. i jego załączników. Nie chodzi tu zatem o żaden nowy dowód lub fakt, który dawałby podstawę do wznowienia postępowania w oparciu o przepis art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., lecz o próbę podważenia ustaleń faktycznych, przyjętych przez Sąd Okręgowy, a zaakceptowanych przez Sąd Apelacyjny. Nie temu jednak służy wniosek o wznowienie postępowania.

Skoro to rolą skarżącego jest wykazanie, że zachodzą przesłanki do wznowienia postępowania, a obrońca w niniejszej sprawie tego nie uczynił skutecznie, wniosek ten nie mógł zostać uwzględniony. Dlatego też Sąd Najwyższy przedmiotowy wniosek o wznowienie oddalił.

Uwzględniając natomiast sytuację osobistą i materialną H. R., Sąd Najwyższy zdecydował o zwolnieniu go od ponoszenia kosztów sądowych postępowania wznowieniowego, z kolei obrońcy z urzędu przyznano stosowne wynagrodzenie.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak na wstępie.